

DANTZA GOI MAILAKO ARTE IRAKASKUNTZETAKO GRADU TITULUA
KOREOGRAFIA ETA INTERPRETAZIOA
TÍTULO DE GRADO EN ENSEÑANZAS ARTÍSTICAS SUPERIORES DE DANZA
COREOGRAFÍA E INTERPRETACIÓN
IRAKASKUNTZA GIDA / GUÍA DOCENTE
2026-2027

ERREPERTORIAREN AZTERKETA ETA PRAKTIKA ESTILOEN ARABERA II
ANÁLISIS Y PRÁCTICA DEL REPERTORIO SEGUN ESTILOS II

1. Identifikatzaileak

MATERIA: erreperitorioaren azterketa eta praktika estiloen arabera II

KREDITUAK: 6 ECTS

IRAKASGAI MOTA: derrigorrezkoa

MAILA: 2

ORDU KOPURUA GUZTIRA: 180

ORDU PRESENTZIALAK: 96

ORDU OSAGARRIAK: 84

IRAKASGAIA EMATEKO ALDIA: urtekoa

IRAKASKUNTZA HIZKUNTZAK: euskera eta gaztelera

2. Irakasleak

Izena eta abizenak	Helbide elektronikoa
Maddi Argote Ledesma	margote@dantzerti.eus
Nahia Chamorro Sautua	nchamorro@dantzerti.eus

3. Irakasgaiaren deskribapena

(EHAaren arabera, 22/2016 DEKRETUA, otsailaren 16koa, zeinen bidez ezartzen baitira koreografia eta interpretazioa espezialitateko dantzako goi-mailako arte irakaskuntzak eta Euskal Autonomia Erkidegorako ikasketa-plana).

Hautatutako estiloaren arabera dantzaren eboluzioa historian zehar markatu duten lanen

ikasketa praktikoa, eta horien kontzeptu koreografikoak. Erreperitorioaren ezagutza sakontzea

hautatutako lanen azterketa praktikoaren, bisualaren eta teorikoaren bidez, eta testuinguruan jartzea ikuspegi historiko, artistiko, kultural eta sozial batetik.

Lan koreografikoa osatzen duten elementuen azterketa (espazioa, denbora, estiloa, estetika, musika, teknika, osaera, eszenografia...). Lan bat osatzen duten hizkuntza eta diziplina artistikoen ezagutza (bideoa, testua, argia, musika, eszenografia...). Dantzarekin lotutako adierazpen artistikoen ikasketa osoa (testuinguru historikoa, soziala, antropologikoa, artistikoa, filosofikoa, estetikoa...).

4. Konpetentziak

Graduko Konpetentzia Orokorrak	
G1	Dantza ulertu, sortu, interpretatu eta irakasteko gaitua izatea eskatutako maila tekniko, estilistiko eta interpretatiboarekin
G2	Dantzaren, mugimenduaren eta gorputz-diziplinen tekniken eta hizkuntzen ezagutza zabala izatea, baita errepertorioa ere ikuspegi tekniko, estilistiko eta interpretatibotik
G7	Gai izatea testuinguru kultural ezberdinetan, dantzaren garapen eta eboluzio historikoa, soziala eta artistikoa aztertu eta baloratzeko
G10	Gai izatea dantzari buruzko diskurtso propioa, ahozkoa, idatzizkoa edo bisuala landu, justifikatu eta azaltzeko, eta hainbat eremutan jakinaraztea: profesionalak, artistikoak, amateurrak, horiek gai artistikoetan edo dantza-gaietan espezializatuak izan zein ez
G12	Praktika eszenikoetan parte hartzea ahalbidetzen duten trebetasunak garatzea, eta taldeko edo solista funtzioak norbere egiten
G14	Sorkuntza artistikoaren eta eszenikoaren azterketa kritikoa eta metodologikoa eta judizio estetikoa ahalbidetzen duten ezagutza teorikoak izatea eta bateratzea

Espezialitateko Berariazko Konpetentziak	
ECI8	Hizkuntza eta diziplina eszenikoei, artistikoei, musikalei eta bisualei buruzko ezagutzak izatea, eta horiek elkarren artean erlazionatzeko gaitasuna garatzea
ECI9	Dantzako lanak, izan errepertoriokoak nahiz berriak, aztertu eta baloratzeko gogoeta- eta kritika-gaitasuna garatzea, aldi ezberdinak aintzat hartuz, eta, besteak beste, alderdi historikoak, artistikoak eta sozialak barne hartzen dituen ikuspegi batetik
ECI13	Heldutasunez eta zorroztasunez ulertu, ikasi eta interpretatzea lan koreografiko bat edo errepertorioko bat, maila tekniko, estilistiko, interpretaziozko eta artistiko handia erakutsiz
ECI14	Sortzaile nagusien joerak eta proposamenak ezagutzea, eta gai izatea hainbat estilo interpretatu eta menderatzeko

Zeharkako Konpetentziak	
T1	Lana era eraginkorrean eta motibatzailean antolatu eta planifikatzea
T2	Informazio esanguratsua behar bezala bildu, aztertu, laburbildu eta kudeatzea
T3	Arazoak konpontzea, eta egiten den lanaren helburuei erantzuteko erabakiak hartzea
T4	Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak eraginkortasunez erabiltzea
T5	Gutxienez atzerriko hizkuntza bat ulertu eta erabiltzea bere lan-jardunean
T6	Norbere jardura profesionalaren eta interpersonaren autokritika egitea
T7	Komunikazio-gaitasunak eta kritika eraikitzailea erabiltzea talde-lanean

T8	Ideiak eta argudioak era arrazoituan eta kritikoan garatzea
T11	Balioespen eta sentsibiltate estetikoan, ingurumenekoan eta aniztasuneranzkoan oinarritutako etika profesionala garatzea lan-praktikan
T13	Bikaintasuna eta kalitatea bilatzea jardun profesionalean
T14	Ikerketako metodologia menderatzea proiektu, ideia eta soluzio bideragarriak sortzean
T15	Era autonomoan lan egitea, eta ekimenaren garrantzia eta espiritu ekintzailea baloratzea jardun profesionalean
T16	Kultura- eta ingurumen-ondasunarekiko erantzukizunez erabiltzea eskura dituen bitartekoak eta baliabideak
T17	Bere lan-jardunarekin, kultura bezalako ondarearen garrantziaz, horrek hainbat esparrutan duen eraginaz eta balio esanguratsuak sortzeko duen gaitasunaz sentsibilizatzen laguntzea gizarteari
Irakasgaiaren Berariazko Konpetentziak	
EA1	Aldi ezberdinetako dantzako lanak, izan errepertoriokoak nahiz berriak, aztertu eta baloratzeko gogoeta- eta kritika-gaitasuna garatzea, besteak beste, alderdi historikoak, artistikoak eta sozialak barne hartzen dituen ikuspegi batetik
EA2	Sortzaile nagusien joerak eta proposamenak ezagutzea, eta gai izatea hainbat estilo interpretatu eta menderatzeko
EA3	Heldutasunez eta zorroztasunez ulertu, ikasi eta interpretatzea lan koreografiko bat edo errepertorioko bat, maila tekniko, estilistiko, interpretatibo eta artistiko handia erakutsiz

EA4	Sorkuntza artistikoaren eta eszenikoaren azterketa kritikoa eta metodologikoa eta judizio estetikoa ahalbidetzen duten ezagutza teorikoak izatea eta bateratzea
EA5	Gai izatea aztertu eta baloratzeko dantzak testuinguru kultural ezberdinetan izan duen garapen eta eboluzio historikoa, soziala eta artistikoa
EA6	Praktika eszenikoetan parte hartzea ahalbidetzen duten trebetasunak garatzea, eta taldeko edo solista funtzioak norbere egitea
EA7	Dantzaren irakaskuntzako mugimenduak, joerak eta eskolak ezagutzea, baita dantza-estiloen garapen historikoa eta gaur egunera arte izan duen eboluzioa
EA8	Gertaera eszenikoarekin loturiko egungo korranteak ezagutzea

5. Edukiak

Dantza klasikoa

I. Blokea. Klasizismoa

1. Gaia. Marius Petipa
2. Gaia. Don Quijote
3. Gaia. La Bayadere
4. Gaia. Paquita
5. Gaia. La Bella Durmiente
6. Gaia. Cascanueces
7. Gaia. El Lago de los Cisnes
8. Gaia. Raimonda
9. Gaia. El Corsario

II. Blokea. Neoklasizismoa

1. Gaia. Diaghilev, Ballet Errusiarrak
2. Gaia. Balanchine eta New York City Ballet
3. Gaia. Ashton Royal Ballet

III. Blokea. Analisi Koreografikoa

IV. Blokea. Errepertorio praktika

1. Gaia. Errepertorioko obren azterketa praktikoa

Dantza garaikidea

I. Blokea.

1. Gaia. Analisi koreografikoaren teoria eta praktika

II. Blokea. Errepertorio garaikidearen azterketa teorikoa I

1. Gaia. Merce Cunningham, José Limón, Paul Taylor, Alvin Ailey, Alwin Nikolais, Pina Bausch, Anne Teresa De Keersmaeker, Steve Paxton, Lucinda Childs, Yvonne Rainer, Trisha Brown, Anna Halphin

III. Blokea. Errepertorio garaikideko obren praktika II

IV. Blokea. Errepertorio praktika

1. Gaia. Errepertorioko obren estudio praktikoa: PARK de Jasmin Vardimon

6. Metodologia eta lanerako plana

Dantza klasikoa

Irakasgaia lehenengo lauhilekoan garatuko da. Lana errepertorioko obra garrantzitsuak eta haien ezaugarriak aztertzea bideratuta dago, sortu zireneko ingurune historiko, kultural eta akademikoa ezagutu eta ulertzera, eta obrek eta haien sortzaileek dantzarako eta haien bilakaerarako izan dutena ezagutzera eta ulertzera.

Klase teorikoetan modu parte-hartzailean ikusi, aztertu eta baloratuko dira garrantzi handieneko errepertorioko obrak, interpretatzen diren unea kontuan hartuta, aztergai diren aldietan dantzaren sorkuntza artistikoa eta bilakaera ulertzeko.

Eskola praktikoetan, klase teorikoetan ikasteko arrazoi izan diren koreografiak laburpenak irakatsiko dira. Obra bakoitzaren ezaugarri estilistikoak, teknikoak, interpretaziokoak eta musikalak landuko dira.

Ikasgelan denbora-tarte txikiak sartuko dira, esperimentazioa eta banakako lan autonomoa errazteko.

Dantza garaikidea

Aurrez aurreko eskola praktikoak eta teorikoak, ikasturtean zehar gai-multzoen beharren arabera banatuak. Ikus-entzunezko materialetik, irakurketetatik eta irakasleek planteatzen dituzten gogoetetatik abiatuta lan egino da. Ikasgelan zehar denbora-tarte txikiak sartuko dira, norberaren hausnarketa errazteko eta edukiei eta eskuratzeko gaitasunei dagokienez, interesgarriak izan daitezkeen ideiak bateratzeko. Eztabaida sortzea sustatuko da, ikuspegi konstruktibo batetik. Hainbat saio emango dira irakasgaiaren edukietan adostutako laburpenak ikasteko eta praktikatzeko. Eskolako azken egunean, landutako laburpenen lagin bat egingo da.

Ikasgelan denbora-tarte txikiak sartuko dira, esperimentazioa eta banakako lan autonomia errazteko.

Oharra: Irakasle-irakasle komunikazio-bidea ikastetxeak prestatutako postaren bidez bakarrik izango da.

Ikasleen lanak eskola-orduetatik kanpo jarraitzea eskatzen du, ikasturte osoan zehar proiektuak garatuz. Era berean, zuzeneko ikuskizunen gutxieneko kopuru batera (antzokiak, jaialdiak, topaketak) joatea eskatzen da, ikasleen erabilgarritasunaren arabera aukeratzeko malgutasunarekin, dantzaren ondare artistikoaren eta egungo joeren ezagutza handitzeko. Irakasgaiaren edukiak Dantzertitik kanpoko ekitaldietan edo ikasgaien arteko lankidetzetan erakutsi ahal izango dira.

Ikaslearen lanaren denbora planifikazioa

Dantza klasikoa

Eskola presentzialak	48 ordu
Banakako tutoretzak	7 ordu
Azterketak	12 ordu
Bestelako lanak	23 ordu
Guztira	90 ordu

Dantza garaikidea

Eskola presentzialak	48 ordu
Banakako tutoretzak	7 ordu
Azterketak	12 ordu
Bestelako lanak	23 ordu

Guztira	90 ordu
----------------	----------------

7. Ebaluazioa

Ebaluazio irizpideak eta adierazleak		
Kpt.	Irizpidea	Adierazlea
EA1 T1 T2 T3 T4 T5 T6 T7 T8 T12 T13 ECI8	1. Aldi bakoitzeko oinarri eta printzipio estetiko eta sortzaileak bereganatzea, testuinguruaren araberako azterketa egin ahal izateko	1.1. Aldi bakoitzeko oinarri eta printzipio estetiko eta sortzaileak bereganatzea, testuinguruaren araberako analisia egin ahal izateko 1.2. Obra koreografikoen alderdi garrantzitsuak identifikatu eta aztertzen ditu, eta edukia teoriaren eta praktikaren artean lotzeko gaitasunak erakusten ditu 1.3. Bere posizionamendua erakusten du eta bere ikuspuntu propioa artikulatzen du 1.4. Argumentu sendo eta landuekin ebaluatzen du 1.5. Ea loturarik ezartzen duen obra koreografikoaren elementuen artean 1.6. Edukia harremantzeko gaitasunak erakusten ditu teoria eta praktikaren artean 1.7. Dantza modernoaren printzipioen ezaugarriak detektatzen ditu
EA2 T1	2. Obraren berezko ezaugarri estilistikoak lantzea, interprete gisa moldakortasuna erakustea	2.1. Ea interesik duen laburpenen oinarriak eta berezitasunak hurbiltzeko eta ezagutzeko praktika.

T2	eta hainbat testuinguru artistikotara egokitzea. 3. Teknika aplikatzea eta gorputza arte-adierazpenerako bitarteko gisa erabiltzea	2.2. Obrak interpretatzen ditu, eta haien testuinguru historikoa, soziala eta artistikoa identifikatzen du
T3		
T4		
T5		2.3. Pieza bakoitzaren xehetasun estilistikoak barneratzen ditu, eta interpretazioan erakusten ditu
T6		
T7		
T8		
T13		
T15		2.4. Exekuzioan integratzen ditu ezaugarriak obrari dagozkionak
ECI13		
ECI14		
		2.5. Aldakorra da joera naturala gainditzen duenean persona bakoitzak mugitzeko eta beti modu jakin batean interpretatzeko
		2.6. Bere interpretazioan, mugimendu bakoitzaren estiloa eta estetika bereizten ditu
EA3		3.1. Landutako obra teknika ondo erabiliz gauzatzen du
T1		
T2		3.2. Koreografiak inplizituki dakartzaten zailtasun teknikoak gainditzen ditu
T3		
T4		3.3. Maila profesionalean sormen-prozesuetan parte hartzeko adina memoria eta gorputz-

T5		trebetasun ditu
T6		3.4. Ondo ulertzen eta interpretatzen du
T7		koreografiaren interpretazioa
T8		3.5. Gorputzaren alde lan egiten du modu
T13		ezberdinak bilatuz interpretazioa lenguai
T15		egokiaz exekutatzuz
ECI 13		3.6. Ikasgelan emandako teoria praktikan
ECI 14		integratzeko gai da
		3.7. Interpretazioan murgiltzen klasean
		egindako ariketak ondo lantzen ditu
		3.8. Intepretazioa teknikaren bidez lantzen du
EA4	4. Dantza-lanak osatzen dituzten	4.1. Obra koreografikoen alderdi
T1	elementuen azterketa egitea eta	garrantzitsuak identifikatzen eta aztertzen ditu
T2	aldi artistiko desberdinen	4.2. Obra koreografikoaren elementuen arteko
T3	barruan kokatzea	erlazioak ezartzen ditu
T4		4.3. Alderdi tekniko, artistiko era
T5		interpretatiboei buruzko informazioa bilatzen
T6		du
T7		
T8		
T13		
T14		
T15		
ECI 8		
ECI 9		
EA5	5. Ikuspegi historikoa, artistikoa	5.1. Obrak interpretatzen ditu, eta haien

T1	eta soziala bere diskurtsoan txertatzea	testuinguru historikoa, soziala eta artistikoa identifikatzen du
T2		
T3		5.2. Jasotako datuetan oinarritutako kritika eta hausnarketa egokiak azaltzen ditu
T4		
T5		
T8		
ECI 8		
ECI 9		
EA6	6. Irakatsi eta ikasteko prozesuan jarrera positiboa erakustea	6.1. Ikasgelan sor daitezkeen zailtasunen edo erronken aurrean jarrera positiboa erakusten du
T1		
T2		6.2. Ikaskideekiko, ikasgelarekiko eta irakaslearekiko errespetua erakusten du, eta haien parte-hartzea aktiboa da banakako eta taldeko ikaskuntza garatzeko
T3		
T4		
T5		6.3. Klasean garatutako gaietan interesa jartzen du
T6		
T7		6.4. Zuzenketetan arreta jartzen du, baita bere lankideen zuzenketetan ere
T8		
T11		6.5. Norberaren lanaren ondorengo exekuzioan hobekuntza erakusten du
T13		
T14		
T15		
ECI 8		
ECI 13		
ECI 14		
EA7	7. Eskolak, irakaskuntza-metodologiak eta horien	7.1. Eskola bakoitzaren ezaugarri nagusiak identifikatzen ditu
T1		

T2	bilakaera balioestea	7.2. Eskola bakoitzeko sortzaile, pedagogo eta interprete nagusiak ezagutzen ditu
T3		
T4		7.3. Irakasgaiaren asimilazio teorikoa errazteko beharrezkoak diren elementuak hartzen eta ulertzen ditu, hala nola, ulermena eta ikaskuntza
T5		
T6		
T7		
T8		
T13		
ECI 8		
ECI 9		
EA8	8. Denontzako egungo parnoramara hurbiltzea	8.1 Eragin historikoa, soziala eta gaur egungo dantzaren egileen artea, testuinguru kulturalak aztertzen ditu
T1		
T2		8.2 Ulermena eta irakaskuntza bezalako beharrezko elementuak barneratzen ditu obraren interpretazioa errazteko.
T3		
T4		
T5		
T6		
T7		
T8		
T13		
T14		
T15		
ECI 8		
ECI 9		

8. Ikaskuntzaren kalifikazioa

Prozedura: ebaluazioa jarraitua eta bereizia izango da, ikasgairako ezarritako konpetentziak barneratzea kontuan hartuz. Graduak zenbait konpetentzia orokor eta zeharkako ere kontuan hartuko dira, eta beraz, izaera barneratzailea izango du. Ebaluazio jarraitua klasera joatearen menpe egongo da, eta, gutxienez, irakasgaia emateko aldirako adierazitako klase presentzialen %80ko asistentzia izan beharko du ikasleak.

Ikasgaiaren helburuen gauzatzea, dagozkien konpetentziekin lotuta, gorago aipatutako indikatzaileen arabera eta beherago zerrendatutako tresnen bidez puntuatuko da.

Dantza klasikoa

Ebaluazio-tresnak
Ikasgelako egunkaria , ikasleen bertaratze-ehunekoa egiaztatzeko
Ikaslearen fitxak , haren autonomia, parte-hartze maila eta lanerako jarrera
Gelan egindako azterketak, fitxak eta lanak , edukiak barneratzen direla eta garatutako gaiak ezagutzen direla erakusteko eta ikus-entzunezko materiala benetan bistaratzen dela edo material idatzia irakurtzen dela erakusteko eta edukien eta prozeduren asimilazioa ebaluatzeko
Proba praktikoa grabatzea , obra behar bezala gauzatu den ebaluatzeko eta ondoren irakasleek eta eskatzen duten ikasleek ikusteko

Ohiko ebaluazioaren tresnen haztatzea eta denboralizazioa			
Tresna	Blokea	Haztapena	Gauzatzeko edo entregatzeko aldia
Ikaslearen fitxa	I,II,III blokeak	%30	1. ebaluaketa
Gelan egindako azterketak, fitxak eta lanak	I,II,III blokeak	%40	1. ebaluaketa

Proba praktikoak	III,IV blokeak	%30	1. ebaluaketa
Guztira		%100	

Dantza garaikidea

Ebaluazio-tresnak
Ikasgelako egunkaria, Edukien asimilazioa eta exekuzioa, ikasgelako esku-hartzeen nolakotasuna, lanaren aurrean duen jarrera eta bere garapena eta ikasturtean zehar izan duen bilakaera
3 obra ikustea. Klasean ikertzeko gaitasuna sustatzeko
Lan idatzia. Ikaslearen adimena eta ulermena ebaluatzeko. Klasean landutako materia teorikoa eta praktikoa aztertzeke. Analisi koreografiko bat eta analisi konpratibo bat egitea
Azterketa praktikoaren grabaketa. Praktikoaren exekuzio ona ebaluatzeko eta behar izatekotan, tutoretzan bidioa erreparatu ahal izateko eta feedback-a emateko

Ohiko ebaluazioaren tresnen haztatzea eta denboralizazioa			
Tresna	Blokea	Haztapena	Gauzatzeko edo entregatzeko aldia
Edukiak barneratzea, gauzatzea, esku-hartzeen nolakotasuna, lanerako jarrera eta jarrera proaktiboaren ebaluaketa	Bloke guztiak	%40	1. ebaluaketa
Azterketa praktikoak	Bloke guztiak	%30	Abenduan
Barruan egun beharreko	Bloke guztiak	%30	Urtarrilaren amaieran

memoriaren errealizazioa, entrea eta baloratzioa kontrolatzea. Klase barruko zein kanpoko lana			
Guztira		%100	

Ezohiko ebaluazioaren tresnen haztatzea eta denboralizazioa			
Tresna	Blokea	Haztapena	Gauzatzeko edo entregatzeko aldia
Edukiak barneratzea, gauzatzea, esku-hartzeen nolakotasuna, lanerako jarrera eta jarrera proaktiboaren ebaluaketa	Bloke guztiak	%40	1. ebaluaketa
Azterketa praktikoak	Bloke guztiak	%30	Urtarrilaren amaieran
Barruan egun beharreko memoriaren errealizazioa, entrea eta baloratzioa kontrolatzea. Klase barruko zein kanpoko lana	Bloke guztiak	%30	Urtarrilaren amaieran
Guztira		%100	

9. Ebaluazio jarraia eta deialdiak

Ebaluazio jarraituaren galera gertatuko da ikaslearen faltak presentziako ordu kopuruaren %30 denean, baldin eta falta ez justifikatuen kopurua %20 baino gehiago ez bada. Galera horrek, ikasgaiaren irakaskuntza unea gora-behera, aurreikusitako ondorengo lanak/probak ez onartzea, ez zuzentzea, eta ez ebaluatzea ekarriko du. Ikaslea tutoretzapean izateko eskubidea berreskuratzeko aukera aintzat hartuko da.

Ebaluazio jarrai galtzen duen ikasleak ohiko deialdian azterketa egiteko eskubidea du, bloke guztiekin.

Ebaluazio jarraia suspenditzen duen ikaslea ez-ohiko azterketara joan behar izango da zuzenean. Ikasgaiako bloke tematiko guztietatik aztertua izango da.

- **Ohiko deialdia:**

Ikasgaiaren konpetentzien 100% ebaluatuko dira.

- **Ezohiko deialdia:**

Ikasgaiaren konpetentzien 100% ebaluatuko dira. Ohiko deialdian gutxiegi duen ikasleak, ez aurkeztuak, edo deialdiari uko egin duenak, ezohiko deialdian ebaluatzeko aukerarik izango du.

Ezohiko deialdia —urtarrilean zein maiatzean amaitzen diren ikasgaiak— ekainean izango da, eskola egutegian berariaz gordetako egunetan.

10. Bibliografia, baliabideak eta ikasmaterialak

- Abad Carlés, A. (2013). *Coreógrafas, pedagogas y directoras I*. (Primera parte de la tesis doctoral) Universidad politécnica de Valencia.
- Abad Carlés, A. (2004). *Historia del ballet y de la danza moderna*. Alianza editorial.
- Adshead, J., Brisinsha, V.A., Hodgins, P. & Huxley, M. (1999). *Teoría y práctica del análisis coreográfico*. Centre Coreogràfic de la Comunitat Valenciana.
- Alemaný Lázaro, M. (2009). *Historia de la danza I: recorrido por la evolución de la danza desde los orígenes hasta el siglo XIX*. Piles editorial de música.
- Alemaný Lázaro, M. (2009). *Historia de la danza II: la danza moderna hasta la segunda guerra mundial*. Piles editorial de música.
- Anderson, Z. (2006). *The Royal Ballet*. Faber and Faber.
- Bachelard, G. (1943). *El aire y los sueños. Ensayo sobre la imaginación del movimiento*. Breviarios.
- Balanchine, G. y Mason, F. (1988). *101 argumentos de grandes ballets*. Alianza editorial.
- Carmen, G. (2013). *La vida y la danza. Memorias de un bailarín*. La Esfera de los libros XXI.
- Baril, J. (1987). *La danza moderna /modern dance*. Paidós Iberica Ediciones.
- Bremser, M. (2011). *Fifty contemporary choreographers*. Routledge Key guides.
- Colomé, D. *El indiscreto encanto de la danza*. Turner.
- Colomé, D. (2007). *Pensar la danza*. Turner.
- Fratini, R. (2017). *A contracuento. La danza y las derivas del narrar*. CdL#4.
- Fratini, R. Polo Poujadas, M. (2018). *El cuerpo incalculable*. CdL#7.
- Heyworth-Dunne, V. (2022). *Ballet*. Flammarion.
- Loupe, L. (1997). *Poética de la danza contemporánea*. Contredanse.
- Markessinis, A. (1995). *Historia de la danza desde sus orígenes*. Librerías Deportivas.
- Matamoro, B. (1998) *El ballet*. Acento editorial.
- Matamoros, E. (2008). *August Bournonville, historia y estilo*. Akal.
- Naverán, I.; VVAA. (2010). *Hacer historia. Reflexiones desde la práctica de la danza*. CdL#3.
- Nakajima, N., Brandstetter, G. (2017). *The aging body in dance*. Routledge.
- Pavis, P. (2018). *El análisis de los espectáculos*. Grupo Planeta.
- VVAA (2015). *Filosofía de la danza*. Universitat de Barcelona.
- VVAA (2016). *La investigación en danza. Vol. I y II*. Mahali ediciones.

VVAA (2018). *Historia de la danza. Vol. I. De la Prehistoria al siglo XIX*. Mahali ediciones.

VVAA (2016). *Historia de la danza. Vol. II. El siglo XX*. Valencia: Mahali ediciones.